

La Veu de Catalunya

5cent.

ANY 1.º NÚM. 93

BARCELONA: DIMARS 4 DE ABRIL DE 1899

EDICIÓ DEL VESPRE

DIARI CATALÀ D'AVISOS, NOTICIES Y ANUNCIS
Redacció y Administració: Rambla de las Flores, 25.—Teléfono 152.
PREUS DE SUSCRIPCIÓ
BARCELONA (Edició del vespre): 1 pta. al mes; 3 ptes. al trimestre; 10 ptes. al semestre; 30 ptes. al any.
Forn d'ESPANYA: 4 ptes. al trimestre; 12 ptes. al semestre; 36 ptes. al any.
Forn d'ESPANYA: 4 ptes. al trimestre; 12 ptes. al semestre; 36 ptes. al any.
Anuncis, esquelas, remittits y reclams, a preus convencionals. Per l'edició del vespre s'admeten esquelas mortuorials fins a las sis de la tarde. Per l'edició del matí, fins a las dues de la matí.

Anuncio del día
Sant Isidore, arquebisbe de Sevilla.—R. P. en lo Carme
Sants de Coma: Sant Vicens Ferrer, confessor.
Quaranta hores: Continúan a la Cofradía de la Guardia y Oració, a Sant Jaume.—S'exposa a las vuit del matí y se reserva a las sis de la tarde.—Demà seguirán a la mateixa Cofradía.
Cort de Maria: Fa la visita a Nostre Senyora dels Dolors, en lo Bonaventura.
La Missa d'avuy: És de fop'a.

Observatori meteorològic de la Universitat.—D. E. Lozano.— 4 abril
Hores d'observació: 8 matí; 5 de la tarde.—Baròmetre a 0 y al nivell del mar: 766.65; 167.20.—Temperatures: Màxima: 20.7 sol; 19.1 ombra. Mínima: ref: 6.8; 9.0 ombra.—Termòmetre tipo: 14.4; 10.6.—Pinja en 24 hores: 0.00.—Aigua evaporada en 24 hores: 1.90. 0.00.—Grans d'humiditat: 90.2; 90.9.—Vents: Direcció: E; 8.80. Velocitat per 1.º i 2.º: 1.2; 1.2.—Estat del cel: Cobert.—Núvolos: Claus: Cum. Quantitat: 0.0; 1.0.—Observacions particulars:
Sortida del Sol: 5 h. 23 m.—Puesta, 6 h. 25 m.—Lluna plena: Sortida, 1 h. 17 m.—Puesta, 11 h. 54 m.

ARTICLES DE SUISSA LA CASA PAU COIX

ha comprat a la casa Holli totas las existencias d'articles de Suissa, transparents y cortinatges de musselina, de tul y d'aplicació. Pabellons de tul brodats, de 1,000, 2,000 y 3,000 rals, se venen a 20, 25 y 30 duros respectivament.
NOTA IMPORTANT.—Transparents de musselina de 8 metres llarg, a 3'95 pessetas. Cortinatges croixé, a 3'90 pessetas.

SECCIÓ D'ALFOMBRAS SECCIÓ DE LLANERIA
Alfombras moqueta... a 3'80 ptes. Llanas 8 pams d'ample... a 1' ptes.
6/4 sofà... 14' Damassé seda... 3'
ab fleco... 2' Alpaca labrada... 1'75
Per ésser ja al final de temporada, las mantas llana lliteras a 4 pessetas

VENDAS AL COMPTAT.—Horas: de 9 a 1 y de 3 a 7
Carrer Avellana, cantó a la Riera de Sant Joan es la primera escola després de la font

J. MARSANS ROF.—Valors y cupóns
Rambla de Canaletas, 2

LICOR BREA MÚNERA

22 ANYS D'EXIT.—Gran premi a l'Exposició de París
Membre del Jurat a Londres.—Diploma d'honor a Bruselas

El Licor Brea Múnera es lo que millor cura los catarros crònics, los reboles, espectoracions abundants, autsch, bronquitis y demás afeccions dels òrgans respiratoris. Preserva del tifus, es útil en los catarros de la bufeta, purifica la sang de mala humors, y té una acció tònica tal sobre l'organisme, que desperta la gana d'un modo sorprenent.

Malalts cansats de pendre altres medicinas han aconit al Licor Brea Múnera, y a sa benèfica influencia han recobrat lo 80 mes precios de la vida, qu'es la salut.

No confondre'l LICOR BREA MÚNERA ab altres que portan noms semblants

FARMACIA DEL AUTOR, Passicg de Gracia, 24, Barcelona

MOTOGRAFIE MARTÍ.—Rambla Estudis, 9

Cada nit y además las tardes dels dies de festa, sessions dels derrera avensos de la fotografia animada, vistas coloridas locals y extrangeras.—Repertori 1,500.—Molt aviat s'inaugurará.

DEFENSAS del Estat unitari

La nostra opinió sobre la forsa defensiva del Estat unitari espanyol davant de las demás nacions, la hem trobat confirmada en tots los militars de valer del nostre país.

Aquesta forsa contra l'extranjer que segons los centralistas fa imprescindible lo seu sistema, va avuy altre cop negada per un escriptor tècnic militar de valia, en Genaro Alas.

A un estat petit ben organitzat militarment y mes encara a una sèrie de petits estats confederats cada un ab un organisme tautòic propi, s'és ha vist resistir y fins vencer y conquistar a estats grans unitaris; a un estat gran desorganitzat, no se l'ha vist mes que anar-se desmantelant pera desaparèixer. Escollim pera defensarnos com estavim y com estém:

«Y digo, que así como un presupuesto de Marina debe tener por único objeto poder llevar en un momento dado a un paraje del mar cierto número de acorazados, en perfecto estado de combate bajo todos aspectos, también un presupuesto de Guerra, ó no sirva para nada, ó ha de servir para poder llevar en un momento dado a un paraje de la frontera nacional un cierto número de cuerpos de ejército, en perfecto estado de combate, también bajo todos aspectos.

De muerte que el acorazado es la ciudad naval y el cuerpo de ejército la ciudad terrestre; ambas son la piedra de toque de las respectivas organizaciones, reflejadas en los sendos presupuestos de Marina y de Guerra. Otra analogía hay entre el acorazado y el cuerpo de ejército, y es que en España no ha habido jamás hasta la fecha ni lo uno ni lo otro. (!!!)

No necesito decir que es preciso no confundir los nombres que se las quiere dar; porque de boquilla, claro es que hemos tenido, y todavía tenemos, acorazados y cuerpos de ejército; y no sólo los hemos tenido así, sino que como buenos los ha pagado el contribuyente español; pero hoy todo el mundo está en el secreto, y no es indiscreción revelar a los que pagan estas cosas, sin tener tiempo ni ocasión para estudiarlas y apreciarlas, cuánto va de lo vivo a lo pintado.

Un cuerpo de ejército no es un montón de hombres, caballos, armas, carruajes, etc... es un hombre de un cuerpo

en la lectura del presupuesto de la Guerra, como en la lectura del de Marina se descubre que ni tenemos ni hemos tenido jamás un acorazado.»

Y aquesta es tota la defensa que tendríam davant d'una invasió extranjer.

Ben segur que si Catalunya, autòmicament regida, tingues la defensa de la seva frontera y de las sevas costas, no li faltarien los seus coscos d'exèrcit, no tanta ni tan guilardos y bizarros com los d'ara, ni's seus acorazats, potser no tan pulits, pero uns y altres prou ben disposats y ab tot lo material y practica necessaris pera obligar a pensarshi una miqueta los que vinguessin a conquistarnos.

Es ben segur que no's haguieran tirat a pique, de franch, duas esquadras, ni's haguieran pres terrassas inmensas ab duas mitjas batallas...

Prou los que vinguessin s'en farien l'estella. Mentres varem defensarnos sols, sempre los que venian s'en entornaban ben esquilas.

Ara en lo gran Estat, uno e indivisible, quan venen estém a mercé de tot hom.

Llegendas

Caudor es un poble de la costa, un poble molt xich, gairebé un esquit de poble, qu'el sol d'hivern bessa més amorosament que a cap altre, potser perquè es tant xich y per res més.

Quan Caudor creixi ja no semblará una petrina plena de sol. Las regladeras de casas li farán largos y sense solta las tacas d'ombra qu'avuy, ab l'ensariment dels casals, ab prou feynas si semblan bolvas negras cayudas en una tassa d'or, una tassa d'or ribetada, per l'un costat, per la blavor del mar, y per l'altre, per la blavor del cel, que Caudor, xich y entremaliat com es, se enlaya ajogassat de la platja fins al turonet de Santa Agnès, en quin cim tenen els caudorins el cementiri.

Fa pocs anys, al comensar la tardor arribá un foraster al poble, aná dret a l'hostal y s'hi llogá un quarto fins a la primavera, un quarto a peu plá, ab una finestra enreixada que donava a la carretera.

El foraster era un home d'uns trenta anys, ab barba negra despendinada y ulla plena de febre, deixat en el vestir, alt, escardalench, y tísich. Va dir qu'es deya Ramón. Somreya a tothom, volent ser agradós a tots, y aviat tot el poble va ser-li amic. Se llevava molt tart, perquè de nits la tos el rendia, y retirava molt dejorn perquè la serena li feya mal. Fins a mitja dia ho passava prenent el sol ab las criaturas desenfeynadas, y en havent dinat eixia a passeig ab el gos de l'hostal; una cops anavan cap a la platja, altres fins al turonet de Santa Agnès.

Un dia que varen enterrar un caudorí entrá al cementiri y's quedá encantat davant d'un reconet plé d'ombra y de centenars de rosas blanques.

Pelat com ara tot el restant del cementiri, l'hermosura d'aquell rocó va encaparrarlo.

—Qu'és qu'ha plantat aquí tants rosers?—preguntá a l'enterrador.

—Hi creixen sols; es un miracle.

—Un miracle?

—Sí, senyor; nosaltres no dihem el fossar de la santa, d'aquest rocó.

—Qu'hi ha algú enterrat?

—Diuen que hi ha una santa.

El senyor Rector era un velllet ple de bon sentit, que quan en Ramón va preguntar-li secret d'aquella rosers, sols va explicar-li lo que de cert se'n sabia.

Prop d'una centuria enrera una noya de Caudor, hermosa com may se n'havia vist d'altra en tota aquella voltants, va quedar orfa y solta al mon; y pera poder guanyarse la vida com Deu mana 's posá de criada de l'Hostal.

Presondora y paguesa, traguera y senyora, tothom se'n enamorava y més de cent cops varen ferli ofertes. La xicoteta era honrada, era honrada y estimava sense poderhi fer més—A un home que no era pera ella, al fill de l'amo, un xicotet que feya anar en renou totas las mossas de dugas horas als voltants, y que may tingué un mot dols ni una mirada pera la caudorina que tothom trobava hermosa com un sol. Es que era un orgullós y no volia tractes ab el servey, no volia d'arrosch ni'l Deu vos guard als mossos y a la criadeta.

En resumen: hoy por hoy, el ejército español no podría poner en la frontera ni un sólo cuerpo de ejército en las condiciones necesarias para funcionar como tal unidad orgánica del cuerpo militar de la nación enfrente de un adversario serio. Todo esto se descubre fácilmente

Quan el fill de l'hostaler va haver fet prou el ximple, 's casá ab una cosina seva. El vell va ficar-se la jova a casa y va despatxar la criada el mateix dia del casori. A l'endemá dematí-varen trobar a l'orfaneta, al peu mateix de la finestra del quarto dels nuvis, el quarto aquell que tenia llogat el foraster.

La enterraren en un reconet del cementiri, y al cap de poch temps, demunt de la seva fossa varen neixer més de cent rosers, que sempre més varen veure's florits tot l'any, carregats de rosas blanques que ningú gosava cullir.

El foraster va agafar tirada al cementiri, y, avingut ab l'enterrament, que li deixava la clau,—cada tarde anava a passarhi una estoneta, y cada tarde'n tornava ab una rosa blanca que tan aviat danya als dits com a la boca. A Caudor n'estavan esgarriats.

Y quan el tísich comensá a trobar-se més malament que de costum, la gent que'l veyia anar y venir del Cementiri, groch y envellit, acompanyant sempre del gos del hostal, deyan que potser aquella malaltia era un càstich de Nostre Senyor.

Un dia'l foraster no va poder llevar-se, el senyor metge va aconsellar a l'hostaler que, per poch que pogués, se'l tregués de casa. L'hostaler entrá a veure'l tísich y li va dir lo que feya al cas, perquè, per més que 's pactes eran de que s'estaria allí fins a la Primavera, y allavors encare eran a l'hivern, el havia llogat el quarto a un home bó y no a un malalt, y aixó no era del tracte.

El tísich va riure y li va respondre que'l primer dia que's llevés, cercaria un altre lloch y li deixaria tot seguit la cambra aquella xuyda dels seus ossos. L'hostaler eixí del quarto y el gos va entrarhi.

L'animal mirá al seu company de passejades, aixiribí las orellas y ventá la pols ab la qua, com volent dir: «Apal qu'aném?» y veient que l'altre no's movia, aná a jeure al costat del llit, esperant, potser, que'l malalt se determinés. De tant en tant aixecava'l morro, guaytava'l llit, veyia qu'en Ramón encare jeya, y tornava a jeure ell y a esperar.

Va ferli companyia tot el dia: quan va ferse fosch, sortí una estona a donar un tom a la casa,—com pera cumplir ab la seva obligació,—y torná al quarto dispost a vetllar el malalt.

Y quan a l'hora d'anar a retirar els amos varen cridar-lo pera treure'l al carrer a vigilar, ell redressá las orellas, al sentir las veus aprop va amagar-se sota del llit y no's va moure.

A mitja nit lo gos va udolar. Al endemá dematí a la finestra hi havia una rosa blanca, una rosa que semblava talment de las del fessar de la Santa.

Y mentres va tenir vida el foraster, cada nit udolava'l gos y cada dematí's trobava una rosa a la finestra. La nit que morí'l tísich, el gos udolá més trist que may y al dematí següent, a la finestra hi havia tot un pomell de rosas blanques.

Varen enterrar al foraster en un reconet del cementiri, abont, al cap de poch temps, hi creixian més de cent rosers que sempre més s'han vist florits, tot l'any carregats de rosas blanques que ningú gos cullir, per por de morir-se com el tísich del hostal, ningú gos cullirias més que l'Agnés, una xicoteta de Caudor que, de pocs anys a l'agüest, part, está molt trista y que per més bons partits que se li presentin, s'ha entossunit a no voler casarse.

Quan l'hostaler va treure'l gos de casa, per por de que estés embuixat com el foraster del quarto de la reixa, l'Agnés va recullir-lo.

ENRICH DE FUENTES.

Notas políticas

Exageraciones

Quin dubte té qu'el poble catalá es y ha estat sempre impresionable, no com un andalusí, ni com un castellá, ni com un francés, però sí com home del seu clima y de la seva rassa. Se necessita no més haver llegit una mica los documentos auténticos para estarne convencut. Los nostros defectes, si fa no fa, eran los mateixos en lo sigle XIV que

LA SEMANA SANTA A LONDRES

Cerimonias del Dijous Sant a la Pro-Catedral
Lo Cardenal Vaughan rentant y besant los peus als pobres vells

ara: si no, llegeixin las correspondencias del Cardenal Vaughan, quan parla dels barcelonenses y llegeixin el Diario de Barcelona d'avuy.

Lo mateix Diari no se n'escapa de aquestas impresionabilitats de qu'es queixa tot exagerant las sevas impresions... no com un andalusí... no tant, però sí com un barcelonés d'aquells ab quins a Pere IV li costava tant d'entendre's y posarlos d'acort.

Ni lo primer acte de comensar ab lo apoyo del públic una era de moralisació en l'Ajuntament, es una insignificancia escaramuzada ni un troteco de avanzadas, ni ningú n'esperava una immediata gran victoria ni lo succehit ho conceptia ningú una irreparable derrota, ni ningú, que sapiguém, ha tractat per aixó d'apelar a la intervenció extranjer a no de renunciar no sólo a la nacionalidad española, sino también a la catalana... Ni menos, molt menos, entre personas regularment entenimentadas lo honros concepte en qu'es tenia y se té al doctor Robert ha desmerecent, ni menos passat del Hosanna al Crucifixer.

Y ara! Aixó sí qu'es exagerat! Y aquí ja no es lo públic, sino catalans de major escepció.

Es clar que tot aixó té un fonament de veritat. Però, zehent aném a parar?

Lo cert es que la gent de sa casa barcelonesa tan desconfiada y que tan costa de moure, estava disposada a pendre part en la cosa pública; s'enterava de sos drets de ciutadá y de com podria cumplirlos; molts que may havian entrat en un colegi electoral se proposaven ferho, y'l nombrament del doctor Robert pera l'Alcaldia de Barcelona, fon pera ells com lo comensament de la efectivitat anyorada de promesas que devian apoyar ab totas sas forsas.

Quan se va saber qu'es tractava de simular una manifestació del caciquismo a dels antics partits en contra del honorat y simpático Alcalde, quan se lligren las farasas dels diaris de Madrid, la gent s'indigná... y's fets ja's sabém. Indignació justa, ja ho sap lo Diari. A ell y a nosaltres nos podrán convencer que las fugidas de la caixa municipal no eran las que se senyalavan... pero de que no n'hi hagin de fugidas, de que no transpasi més ó menos tota ella... ¡Bah! No la veyém com se buyda!

Y la gent quan va veure qu'el doctor Robert no tenia detras d'ell tota la forsa que's creya'l públic; quan va saber que desde amunt se patrocinavan pacífichs arreglos entre los partidaris polítichs de Barcelona; quan se va enterar de quan tórbol resultava son dret de votar en las listas fallas... la gent se va dir: tornen al llit que aixó es la llana. Nosaltres vam doldrens del mal, Deu no's enguarnat d'apoyarlo; seguirem com sempre en la breixa. ¡Fa tant temps que hi som sense resultat, que ara que's escoltan un xich tenim esperanzas! Però, es molt cansat.

Gent desconfiada, excessivament desconfiada, poquíssim altruista la nostra. Prou ho sabem. Qualsevol grollera calumnia a troba qui l'acull, a la més sana y desinteressada intenció hi troba una explicació egoista... ¡ah! si no hagués es-

tat aixó, Deu sap las alturas abont hauria anat a parar lo nostre poble, ab tant altras bonas condicions com té. Pero se l'ha de pendre y governarlo tal com es y encara Deu nos en dó'si'l comparen ab altres.

Y crega també nostre colega que un tant temer del perill exterior es també saludable. En primer lloch, perquè hi estat, y molt imminent fa poch, y perquè no ha passat del tot encara; y també perquè ab lo desagavell prolongat y ab lo descuit de las qüestions económicas, ab una insurrecció carlista, ó ab un altra d'altre caràcter, se faria altra vegada aquell perill imminent, y ab disturbis continuats de disgregació seria ben segur. Los corbs vindrían a repartirse la presa. Han après que costa poch d'apoderar-se.

A aquest saludable perill exterior, li donará potser la causa de Catalunya, alguna ventajita. Li memor esto d'en Salisbury y d'en Chamberlain; lo tractat secret, més ó menys autèntich, d'Inglaterra y Portugal; las aspiracions de la compensació fins al Elbre de Le Temps, de París; las recientes indicacions del New York Herald; las aspiracions, indecises com rotas las sevas, d'en Silveira, pera una alianza poderosa; y tants y tants altres indicis, los havem de tenir molt presents los catalans, pera fer nos fer la nostra part dintre d'Espanya, pera farnos valer la gran forsa que té Catalunya y la major que l'entusiasme dels catalans pera sas libertats, podria donar al Estat espanyol en aquestas fronteras. Y's que allí a Madrid tingan enteniment, los han de tenir presents pera donar a Catalunya la qu'es seu.

Catalunya restaurada en son govern, seria la més lleal y segura defensa de la subsistencia d'Espanya, y cap y exemple d'avens y progrés en la civilització de totas las demás nacionalitats espanyolas unidas a ella.

Aquest y no cap altre es l'ideal a que aspira LA VEU DE CATALUNYA.

Aplech Catalanista

de Sant Feliu de Codinas

(Acabament)

En Antoni Capmany

Comensa dient que no es orador y que s'en alegra de no serne; deixant, diu la oratoria per la gent d'enllá l'Ebre; los catalans parlan poch y fan molt.

Los ideals catalanistas son cada dia mes escoltats pel poble catalá y'n son una bella mostra los aniechs que's celebraran ahir a La Bisbal, Vilassar y Sitges y avuy a Sant Feliu de Codinas.

Los catalanistas no estém afiliats a cap partit; no som ni blancs ni vermells; som senzillment bons catalans, que nos donem aquell nom pera diferenciarnos dels fills borts de Catalunya.

Parlant de las últimas guerras, dirigeix violents atacs als que las han dirigidas y diu que axís com molts portan al pit la creu de Sant Fernando hi haurian de dur la de Fernando Pío.

Parla de si'l catalanistas eran separatistas, y sense donar una resposta definitiva, digué que teniam rahó pera serne.

En Joseph Fiter é Inglés

Parla en nom de la «Agrupació protectora de la ensenyansa catalana» indicant que la imposició de la llengua castellana en la ensenyansa a Catalunya ha causat immensos perjudicis, no sols a la cultura del nostre poble, sinó també a la vida nacional de Catalunya. Per això la catalanista, al concretar a Manresa son programa, posà entre sas primeres reivindicacions la de la llengua catalana.

Exposà la campanya empresa per la entitat que dirigeix, que's dirigeix a que els catalans, des dels jorns de la seva infantesa, siguin instruits en la veritat i no s'espatllin las sevas tendras inteligències ab la immensitat de disbarats que tant abundan en los llibres declarats de text en nostras escoles, instituts i universitats. Pera demostrar la veritat d'això treu a reluir algunes inexactituds i mentides que's troban en las més conegudas obras de text.

Reclama l'auxili de tots los catalanistas pera que's prenguin ab entusiasme la restauració de la ensenyansa catalana.

En Ricart Permanyer

Al aixecarse l'orador fou saludat per un fort espatell d'aplausos. En Ricart Permanyer començà son discurs dient que acceptava i agrahia aquesta mostra de simpatia per creure que no li anava dirigida per sos meritis personals sino com un tribut a la memoria de sos antepassats, fills de Sant Felu.

Digué que's catalanistas havien de fer lo que's pagoses ab los penjolls de pomas que conservan per l'hivern. Las miran tot sovint i quant n'hi ha una que's pudreix l'arrancan pera conservar las altres. Lo Estat espanyol està format per dos pobles: lo català i lo castellà.

Aquest es un poble corromput, mirém que no's corrompi a nosaltres.

Catalunya té llengua, dret, historia i costums propis, hem de restaurarlas en tota sa integritat.

Las concessions parcials de nostras reivindicacions, si's falsejan, poden causar gran perjudici a la causa catalanista. Los senyors Silvea i Polavieja després d'assegurar mil voltes que no s'uniran s'han ajuntat pera falsejar lo regionalisme.

En Domingo Martí i Julià

Recomanà als catalanistas que siguin uns apòstols constants de la nostra doctrina, essent en sa vida de familia i social uns veraders homes de bé pera predicar ab l'exemple al objecte de procurar que Catalunya reconstrueixi sa personalitat i contribueixi als avenços de la Humanitat com es deher de totas las nacions.

Digué esser sa opinió que's catalanistas han d'esser intransegurs, y no pactar ab ningú, perque sols fan pactes los partits polítics i débils y'l catalanisme es un moviment polític que no pot deturar ningú per esser l'únich sincer dintre de tot lo moviment social d'Espanya.

Y acabà dient que calia que tothom, homes y donas, havien d'escollir bé las idees catalanistas, convences de sa bondat y propagarlas ab entusiasme pera fer veraders catalans perque encare que tots ho siguin, en ells hi ha sols lo cos pero no la ànima veraderament catalana.

En Antoni Suñol

Dirigi un afectuós saluto al poble de Sant Felu perque en ell hi ressona ben ferm l'esperit catalanista, que continuament s'exterioritza celebrant entusiasmes «meetings» de propaganda per totas las contrades catalanes.

Manifestà tenir gran esperansa en la realització de nostras idees perque veu en los actes catalanistas la presència de la dona catalana y a ben segur que las donas seran una forsa poderosa ja que ellas sabrán inculcar en las novas generacions lo sagrat amor a la patria y la reivindicació de la personalitat de Catalunya. Dirintse a las senyoretas que assistian a la reunió, los hi recomanà que estessin sempre la llengua catalana ja que ella es la més hermosa, perque es la nostra y en ella peden expressar los mes elevats conceptes del amor, de l'honradesa y de la virtut.

Excitá als catalanistas a anar sempre endavant sense fer cas de cert periódic que en tota sa llarguissima existència may han fet mes que posar taras a todas las solucions positives que peral' bó de la nostra han presentat los entusiasmes fills de la mateixa, dientque aquets periódics li recordava una xistosa faula, la d'un llore que havente escapat de la gabiá, anà a parar a un bosc ahont hi cantavan melodiosament tota mena d'ocells. Sentia cantar al cadarnera y ell la xiulava, sentia cantar al verdum y'l xiulava, sentia al rossinyol y també xiulava, es a dir, xiulava a tots los aucells que cantavan. Aquets veient que a tots los havia xiulat, acudiren modestament a sa presència y li demanaren que cantés, que desitjaven sentirlo y allavors ell respongué: Jo, de xiulá ja'n sé, pero de cantar no'n sé res.

No tragué d'això la conseqüència de que no's havem de fer de certa gent, que tot volent esmocar la llam, casi sempre l'apagan.

En Jaume Carner

En nom de la «Unió Catalanista», de la que's vis-president, resumí discursos pronunciats y exposà'l credo catalanista. L'aplech, digué, que avuy celebrém, es una nota més que ve a sumarse al gran concert de veus que s'aixan per tot Catalunya reclamant la implantació de las bases votadas a Manresa en 1892 y que, avuy com sempre, manté en tota sa integritat la «Unió Catalanista».

En tots los discursos s'ha parlat de nostra patria, de Catalunya. S'han cantat las sevas glorias, s'ha afirmat la seva vida, se han indicat los camins pera arribar a sa completa regeneració. Això prova que's catalans la estimém a nostra patria y per això som un poble viu, que's pobles mortis no'l tenen lo sentiment de patria.

Més, lo catalanisme no es sols un moviment patriòtic; es una idea política admirablement formulada en las bases de Manresa. En ellas s'explica com vol lo catalanista que s'organisi l'Estat Espanyol, perque nosaltres no volém la independència sino la completa autonomia de Catalunya. Volém que subsistixi un poder central, pero no ab la forma ab que existeix avuy, absorbinthe tot, intervenguent en tot, sino limitant sas atribucions fins al punt que no pugui Catalunya organitzar y regirre lliurement, en tot lo que a ella sola li interessi.

Los nostres idees, sense confondre's ab los del federalisme espanyol, tenen gran semblansa ab lo programa del senyor Pi y Margall. En la organització del poder cen-

tral aquesta semblansa casi arriba a la identitat.

Volém que estiguin al càrrech del poder central l'exèrcit de mar y terra, las relaciones internacionals, las obras públics de interés general, la solució dels conflictes interregionals. Pero volém que Catalunya sigui mestressa y senyora de casa seva, que nosaltres nos fem las lleys civils y políticas, organíem la ensenyansa y la justicia y contribuim al exèrcit general ab voluntaris ó diners exprimit en absolut l'odiós impost de las quintes. Tot això ho volém dins l'Estat espanyol y farem tot lo possible pera obtenirho; més, si arribés un dia en que ja no'n restés cap esperansa, en que fos impossible tota solució conciliadora, nosaltres no renunciariem a la independència de nostra patria.

Aixis com en la Assemblea de Manresa lo catalanisme formulá son programa, en la Assemblea de Reus fixá's medis de que hem de valernos pera portarlo a la practica.

Fent que en nostras escoles se dongui una ensenyansa ben catalana, fundant escoles particulars si res, en las oficials pot logarse de moment; treballant pera que nostra llengua torni a regnar en los temples y en las corporacions; publicant llibres y periódics catalanistas, se fa bó y sa catalanisme, se treballa pera la implantació de nostre programa.

La Assemblea de Reus indica també ab tota claretat que'l catalanisme pot y deu anar a la lluya electoral. Que en los municipis y diputacions provincials ha de portarhi gent honrada que administri fidelment los intereses que se'ls hi confián, y a las Corts espanyolas, homes sencers que fassin sentir la ven de Catalunya.

Lo catalanisme, jonchs, es intransegut, absolutament intransegut en materias de doctrina. No renuncia a cap dels punts de son programa, perque totos los creu necessaris pera la salvació de Catalunya. Però en quan als medis pera conseguir la seva realització, té un criteri amplissim y tots los accepta mentres siguin honrats y conduixin al triomf de nostras doctrinas.

Acabà'l senyor Carner son notabilissim discurs donant las gracias a tots los assistents: als oradors que han vingut a predicar la santa causa catalanista; als individus de l'agrupació quina inauguració se celebra, y a tot lo poble de Sant Felu per sa generosa hospitalitat envers los que avuy hi han acudit procedents de todas las contrades de Catalunya.

Tots los discursos foren aplaudits ab entusiasme, y al acabarse la sessió lo senyor Carner donà un visca Catalunya! que fou contestat ab delirant entusiasme y repetit per molta estona.

Després del «meeting» tot fent comentaris sobre los discursos pronunciats, se dirigiren, bona part dels concurrents, a la Posada d'en Roget, ahont dinaren. Eran prop de cent los que s'assentaren prop las taulas.

Ocupavan llocs de preferència lo president de l'agrupació en Nicomedes Soler y'l vis-president de l'Unió Catalanista en Jaume Carner. Los demás individus de l'agrupació catalanista del poble s'ocupavan en disposar de la bona organizació del dinar, que sigui molt ben servit, regnant en ell una expansiva cordialitat.

Acabat que fou, lo president senyor Soler donà las gracias a tots los que contribuiren al major lluhiment del acte que'l catalanisme havia celebrat en aquella vila.

En Manel Rocamora ha llegit una ben escrita poesia. Altres senyors han pronunciat entusiasmas frases en alabansa de nostra terra, y, per últim, coronà aquella festa lo sever y patriòtic cant dels «Segadors» y ardorosos crits de visca Catalunya.

A las quatre una llarga corria de carruatges sortia de Sant Felu retornant a sas llars als que havian assistit al aplech, y entre'ls que se'n anavan y'ls que's quedavan, se cridava ¡a reveure! ¡visca Catalunya!

Don Andreu de Llauradó y Fabregas

Avuy ha sigut acompanyat en fúnebre comitiva al cementiri nou, ahont ha rebut cristiana sepultura, l'inspector general, que fan del Cos d'Enginyers de Monts, don Andreu de Llauradó y Fabregas, (q. a. c. s.).

Presidien lo dol, al que hi havia representacions de todas las Societats, Academies, Direccions, Cossos oficials y Corporacions científicas, un senyor sacerdot, un representant de la Capitania general, Ajuntament, Governador civil, lo senyor gendre del finat, don Lluís Ferrer y Vidal, lo diputat provincial don Andreu de Lara, lo senyor Puig y Vallés, en representació del Cos d'Enginyers de Monts, y nombrosa y selecta comitiva, en la que hi tenia representació, com ja hem dit avans, tot lo que a Barcelona té caràcter científic y oficial.

Don Andreu de Llauradó era fill de la ciutat de Reus, ahont, com a Barcelona y en tot circlo científic y de cultura, ha sigut fonament sentida la seva mort.

Entre sas obras dedicadas al estudi dels problemas de hidrologia, deu contarshi com a principal, lo «Tratado de aguas y riegios», en que s'estudia de la manera més completa la hidrologia agrícola en general, y en particular la d'Espanya, a la que se dedica lo segon volum de l'elementaria obra. D'aquesta havia conseguit ferne dos edicions, cosa tant més d'estranyar, quan es cosa sapiguda y reconeguda per tothom que a Espanya, may arriba a agotarse, ni de molt, tot quant a càlcul y a ciencia se refereix. Això mateix es la mellor recomanació que de son obra pot ferse.

Entre las numerosas memorias y projectes que presentà als congressos tècnics, de que era assidu y sempre distingit concurrent, citarem la memoria sobre «Les irrigacions dans les terres arables en Espagne», presentada al Congrès reunit a Toulouse per la «Association française pour l'avancement des sciences», celebrat en 1897; «Las queaseras pirenaicas francesas», publicada en 1898; «L'avenir des canaux d'irrigation», presentat al Congrès internacional d'utilisació de las aguas fluvials, reunit a París, quan l'Exposició Universal de 1889; «La navegación interieure en Espagne» y «Reservois établis en Espagne», presentats respectivament als IV y V Congressos internacionals de navegació interior.

Havia sigut lo senyor Llauradó, catadric de la Escola forestal del Escorial y enginyer jefe del distrito de Madrid, y entre sos molts y reconeguts títols, figuravan los següents: Inspector general del Cos d'enginyers de Monts; conceller superior d'Agricultura, Industria y Comerç; comandador de las Órdenes de Carlos III y

de Isabel la Católica, oficial de la Órden de Sant Llàtzer y Sant Maurici, d'Italia; oficial de las Palmas d'Or, de Fransa; oficial de la Legió d'Honor de la vehina república; estava ademés condecorat ab la placa del Mérit Naval ab distintiu blanc; era comandador de la Órden de Santiago de Portugal, y la larga llista de sos títols fora interminable si's volguessin dir que era corresponent de las Reales Academias de Ciencias de Barcelona, de Madrid, de Lisboa, y de todas las corporacions andaluzas, en las que era molt apreciat y molt reconegut per tothom son indiscutible talent y son amor al estudi y a la Ciencia.

Nosaltres, repetim una vegada més a sa desconsolada familia y a tots los amants de la ciencia en general, la més sentida prova de nostre sencer condol.

Gazeta catalanista

Demà passat dimecres, se reprendrà al Centre Escolar Catalanista la tanda de conferencias doctrinals, disertant sobre la quarta, quin tema es: «La confederació catalano-aragonesa», lo soci en Baltasar Pi Joan.

L'acte serà públic y tindrà lloch a dos quarts de deu del vespre, en son local, Canuda, 4 principal.

Las Cuatre Barras de Vilafranca, publica en son darrer número un sensat fondo, del que'n copiem aquestes párrafos: «Els catalans ademés no devem donarnos per satisfets de la exclusivitat de Catalunya per nosaltres. Precisa treballar sens descans per portar nostre Catalanisme mes enllà de las fronteras, a dintre las demás regions, no parant fins al mateix Madrid, quartel general del enemich, puig que si en altre temps Catalunya per la forsa de sa civilisació estengué sa influencia a l'anyanyas terras, no seria cap impossible portar avuy al Centre sa influencia regeneradora, pero no per imposició despotica com s'ha fet ab nosaltres, sino ab noblesa y dignitat, fent que la acceptació després de haverlos demostrat las ventajas de nostra política tradicional essencialment democrática.

Aqueixa continua propaganda cal feria apropiada al ideal que'n guía en nostra empresa uns formes de germanor que precisa existeixin en tota rassa humana, may ab la intranseguita sintomática que tant abominem de nostres adversaris. Per això precisa distingir de Castella als opressors dels oprimits, als explotadors dels explotats; dels primers res de bó pot esperarse; per lo tant, guerra y res més que guerra; pero dels altres podem esperarne gran ajuda si logrem sense insult a sa patria, (perque com nosaltres també tenen patria), ferlos comprendre la bondat de nostre programa, els beneficis que Catalunya, lo mateix que Castella, ens reportaria aixis com las demás nacionalitats y regions ibéricas.»

La Costa de Llevant, publica un notable article, que suscitó lo distingit catalanista, don Hermenegild Carrera y Miró. D'ell es aquest parraf: «La qüestió principal es sapiguer planejar bé y clarament los punts més práctics de nostre programa, defensats després ab imparcialitat y desassionadament lo que siga objecte de litigi. Pocas paraulas y molts fets. Sapigüem tant la energia y entensa propia de nostra rassa ab la fredor y calma distintiva de las nacions fortes y pensadores; res d'entusiasmes puerils ni precipitacions imotivadas. Preparar lo terror, meditar los fets, meditar las foras, pesar los acontecimientos... això es lo que's necessita; y si aixis sostenim nostra senyera ja respectada y fins temida pels mateixos que's burlavan de nostre lema, per no haver sentit jamay en son cor la regalada dolor de cap de sas paraulas: Patria, Fé, Amor, si aixis ho fem, haurém prestat en un dia més ó menos llunyà lo més gran servey a la causa dels nostres avis, de nostra terra, de nostra historia, de nostra sanch, a la causa catalana.»

Notas electorals

S'assegura que'l senyor Puig y Vallés ha retirat sa candidatura pel distrito de Grallors.

Y referent al mateix distrito, se'n diu que hi lluyará en contra del Marqués de Santa Isabel, un federal molt caracterist y conegut per sas accentuadas idees autonomistas.

CRÓNICA EXTRANJERA

Grecia

La situació dels grechs a Turquia

La nota entregada pel representant de Grecia a Constantinopla al Govern de Turquia, no ha donat cap resultat. Las negociacions entre'ls plenipotenciarios turchs y helens no avansan un sol pas vers la resolució del gran número de problemas que deixá pendents lo tractat de nan.

La Porta no vol reconeixre als consuls per Grecia y'ls súbdits helens son victimas de tota classe de vexacions sens que hi hagi qui pugui protegirlos.

En l'isla de Chio, la persecució contra'ls súbdits grechs ha pres grans proporcions, y'l consul de Grecia, al veure que la seva presencia es completament inútil pera evitarho, ha demanat al seu Govern pera que'l rellevi de sas funcions que no pot exercir.

La comissió representant als grechs de Chio ha anat a Atenas y s'ha presentat al president del Consell de ministres demanant que fassi lo possible pera que siguin reconeguts los consuls grechs a Turquia ó que s'encarregui als consuls de las potencias la protecció dels súbdits helens.

Turquia

En perjudici d'Alemania

Acaba de tenir lloch un fet que, si bé en apariència es insignificant, en realitat té molta importancia: Lo Govern otomà ha fet un contracte ab una casa austriaca pera que'l proveixi de tots los útils necessaris pera la fabricació de fusells Mauser.

Desde fa una pila d'anyas, Alemania, com a gran protectora y amiga de Turquia, s'encarregava de suministrarli tot lo necessari pel seu armament. Aquestos ser-

veys valian a Alemania una pila de milions cada any.

Ara Turquia vol fabricarse l'armament pera son exèrcit y ha prescindit de Alemania y ha acudit a Austria pera proporcionar-se tot lo necessari.

Xina

Nova intervenció alemanya

Los desordres que hi ha hagut darrerament al Sud de Chan-Tung han donat pen als alemanys pera una nova intervenció ex los assumptos de Xina. Protestant que volen salvar los intereses dels alemanys que podrian ser perjudicats per aquells desordres, s'hi ha enviat una nova expedició procedent de la guarnició Tsing-Tan. Aquesta noticia, y la de que està ja preparada una nova expedició, han causat gran sensació a Pekin.

Estats Units

Los negres al Estat del Sud

Lo Govern nord-americà torna a preocuparse de la situació dels negres dels Estats del Sud, en vista de que aumentan cada dia los linxaments y persecucions de que son victimas aquells desgraciats.

Se parla de nomenar una comissió que estudihi detingudament aquest assumpte y proposi un remey pera posar fi a aquesta situació y fer que'ls negres puguin a las eleccions disfrutar del dret de sufragi, que, a la practica, los hi està negat en absolut.

Italia

Cortesias internacionals

Lo ministre de Marina treballa activament en los preparatius pera la revista naval que tindrà lloch a Cagliari, quan los reys visitin aquesta ciutat.

Lo Govern francés que està fent totos los possibles pera guanyar las simpatias dels italians y apartarlos de la triple aliansa, ha disposat que una esquadra francesa, composta de més de trenta navilis y manada per l'almirall Fourrier, vagi a Cagliari a saludar als reys d'Italia, quan la revista naval italiana tinga lloch.

També anirà a Cagliari una esquadra inglesa, però avans, visitarà algunes altres ports y esperarà que hagi abandonat l'esquadra francesa aquelles ayguas.

Periódics oficials

Gazeta de Madrid del dia 2 de abril: R. D. establiment una nova classificació d'Escolas normals.

R. O. sobre la renovació d'inscripciones nominativas del 4 per 10 interior.

Index de R. D. P. O. Beglaments, Instruccions, etc., publicats en lo primer trimestre de 1896.

Boletín Oficial de la provincia de Barcelona del dia 4 de abril: Circular del Negociat de Sanitat sobre un expedient que's cursa referent a una mina de Sant Celoni.

Relació de las poblacions que's troban en descobert en l'ingrés de las canities procedents dels recerchs municipals sobre las contribucions directas del tercer trimestre del actual exercici económic.

Avisos del distrito primer de Girona y Barcelona referents a una mina d'aygua «Santa Paula», termes de Sabadell y Sant Quirze de Tarrassa, y d'altra mina d'aygua «Maria», termo de La Llacuna.

Edicte de l'Agencia executiva de Vilafranca del Panadés, referent al poble de Santa Margarida.

Noticias de Barcelona

Ahir, cap al tart, la ciutat començà a veures animada per las grans collas de gent que venien de passar unas quantas horas al camp. També's veyan alguns cors de caramellayres que retornavan de sas excursions a diferents pobles.

Lo temps, que, com diguerem, inicià ahir al mitj dia un cambi, no ha arribat a sentarse del tot, essent molt variable, puig a una estona transcorreia ab el sol y vent, lo obstant, començava a sentirse relativa calor y van atemperante las nits, essent en alt grau agradable la temperatura de que disfrutem.

Avuy ha arribat de Buenos Aires, ab lo vapor «Orión», lo doctor don Juli Roca, fill del president de la República Argentina.

Lo senyor Roca va acompanyat de la seva esposa donya Maria Ester Llauradó de Roca y de sas germanas las senyoretas Maria y Clara Roca.

Ab dit vapor ha arribat, aixis mateix, procedent de la capital de l'Argentina, lo doctor don Joan Cruz Varela, acompanyat de sa muller donya Cecilia Martinez.

Tribut de respecte al finat y de simpatia a sa familia, ha sigut l'acte de l'enterrament de don Antoni Serra y Pujals, celebrat aquest matí.

Junt ab un senyor sacerdot, presidien lo dol los fills y gendres del finat, al devant d'una nombrosa comitiva de amichs y coneguts, ahont figuravan molts propietaris y quasi tots los arquitectes y mestres d'obras de nostra ciutat.

Ademés de la reverenda comunitat de la parroquia de Sant Pere de las Puellas, acompanyavan al cadavre los noys de la Casa de Caritat ab ciris encesos y tots los treballadors que lo difunt tenia empleats en las obras de construcció que dirigia.

A la respectable familia Serra y en particular al fill polític del finat, lo conegut arquitecte don Adolf Ruiz y Casamitjana, tóns que s'han originats de punt declarat brut, quan hagin estat algú temps en magatzems ó dipòsits de port net.

Han arribat a nostra capital, ab l'objecte de verificar compres de temporada, los comerciants següents: Don Joan Antin, de Sant Sebastià; don Fulgencio Perez, de Almeria; don Joseph Pagán, de Lorca; don Antoni Quilones, de Almeria; don Joseph Lozano, de idem; don Cristófol Perez, de Iscla; don Antoni Sotomayor, de idem; don Pan Hospital, de Oviedo.

L'Associació de Llínies de la parroquia de Sant Pau celebraran avans d'ahir a la nit, y ahir a la tarde, una lluhida funció, posant esmeradament en escena lo drama «Un manresà del any vuy», y la pessa «L'últim inglés».

La festa, resplendí, per lo que el nutrit públic ne sorti complasut.

S'han enviat al Consell de guerra y Marina los expedients de pensió de don Cayetá Llovet, don Joan Gil, don Jesus Genis,

donya Teresa Sebastià, don Francisco Cristófol, don Domingo Casademunt, don Joan Sandarín, don Joseph Costa, don Ramon Drudis, don Fernando Marié, don Joan Ricart, donya Amalia Aparicio y D. Francisco Coma.

Segons diuen de Lleyda, a las obras del Canal de Tamarite falten jornals; de manera que los que vulguin treballar a dit lloch poden anar a demanar, ab la casi completa seguretat de trobarne.

L'acreditat fotógrafo senyor Martí, ha instalat en son local de la Rambla dels Estudis, un lloch ahont s'hi donaran bonicas sessions fotogràfics.

L'estat de salut del senyor Rector de la iglesia de Bethlén va empitjorant, fins al extrem de fer temer un trist desenclás.

Es probable, segons un periódic, que avuy arribi a aquesta ciutat, lo general Weyler, de pas cap a Sant Quinti de Mediona. Després es fácil que's dirigeixi a Palma de Mallorca.

Avuy, a dos quarts de nou del vespre, l'Alcalde, doctor Robert, acompanyat dels tinentes d'alcalde, senyors Amat, Rubio y Catalá, y de varis regidors, visitarà lo «Ateneu Obrer de Barcelona», segons va prometre a la comissió d'aquest centre de ensenyansa a la classe jornalera, que va visitar lo quan s'encarregà de l'Alcaldia.

L'Alcalde, senyor Robert, visità ahir la barriada de Sant Andreu, acompanyant lo tinent d'alcalde senyors Catalá y Molins, que ho es del distrito, havente enterat de las obras que son de més urgent necessitat, tant a Sant Andreu com en lo barri anexe de Santa Enlaria.

Dos lladres robaren ahir a la tarde, lo rellotge a un tranzeut que contemplantava las feras de la colecció zoológica del Parc. Al veure descoberts, se refugiaran en l'Administració Militar, ahont foren detinguts.

Son en gran número las adhesions que diariament reb lo delegat de la Comissió Provincial pera la Exposició Universal de París de 1900, lo senyor Soler y Freixa; de manera que ja pot assegurarse que Barcelona representará un bon paper en lo gran certamen que's celebrará en la capital de la vehina república.

Lo Colegi del Art Major de la Seda començà en colectivitat a la Exposició una magnífica instalació que podrán exposar en ella totos sos socis, sens perjudici de que altres agremiats fassin instalacions particulars, que per son gust cridaran la atenció.

Demà l'Academia de Jurisprudencia y Llegalisació celebrará sessió a las nou del vespre, en la que continuarà la discussió del tema: «L'legalisació espanyola sobre ciutadania y condició jurídica del stranger.»

Dijumenge vinent, s'administrará la Comunió Pasqual als impeditos de las diferents parroquias de nostra ciutat y malats del Hospital Militar.

A dita actes hi concorrerán pignets de infanteria ab las músicas de sos respectius cossos.

Ahir nit arribaren a Barcelona los turistes francesos, que segons diguerem en una de nostras últimas edicions, se proposan visitar ab caràcter científic y recreatiu Barcelona y sos contorns, embarcantse luego pera las Balears.

Dits expedicionaris s'hostatjan al Hotel d'Orient.

Den haver sortit de Port-Saïd cap a nostre port lo vapor correu de Filipinas «Buenos Aires», que's esperat del 8 al 9 del actual, y que porta al general de brigada Jáudenes, al inspector de Sanitat Militar de 2ª classe don Tomás Casas y Martí, 13 queros, 65 oficials, 578 individus de tropa del batalló de plaça, 194 del expedicionari núm. 12, 42 de l'Administració Militar y 84 malats.

Desde'l primer del actual, sort d'aquesta ciutat cap a Badalona a un quart de dos de la matinata, un tranvia extraordinari, únicament las vigílas de dias festius.

La Academia y Laboratori de Ciencias Médicas de Catalunya, celebrará sessió, demà, a dos quarts de deu del vespre, y ella lo doctor Probstha desonoratrá'l tema «Autoristoxicació a l'embrás».

S'ha publicat lo número 148, any XLII, del butlletí de La Notaria, revista de Dret y de la Notaria.

Lo dia 17 del mes que som, a las nou del vespre, celebrará Junta general lo Montepío del Colegi Notarial del Territori de Barcelona.

Ha reaparegut lo periódic catalanista Lo Jovent Català.

Li destijem molts prosperitats en sa nova vida.

Perals efectes del R. D. del ministeri d'Hisenda, de 28 de mars últim, restabliment la exempció del recarrech de drets que senyala la tarifa 4.ª del vigent aranzel de Aduanas, al cotó en rama no europeu, la Direcció de Sanitat d'aquest port, per lo que interessa al comerç y als consignatarios de barcos, diu que segons la llegalisació vigent, las naus que conduheixin dita mercaderia directament del punt declarat brut y'ls que la prenguin de trasbordo direct en port net, ha d'esser a l'atzar de rigor, y únicament poden admetre's los cotons que s'han originats de punt declarat brut, quan hagin estat algú temps en magatzems ó dipòsits de port net.

Demà se celebrará en la parroquia del Carme lo casament de don Joan Gallarda Bombardó ab Joseph Dorta y Pons.

Defuncions registradas durant lo dia de ahir:

Districte del Hospital.—Ramón Bascon, 1 mes; Lluís Amills, 15 mesos; Antonia Trinití, 6 mesos y Teresa Surribes, 61 anyas.

Districte del Institut.—Joana Echevarria, 66 anyas y Joaquin Farré, 2 mesos.

Districte de la Llotja.—Isabel

